

«ТИПОВО АМЕРИКАНСЬКІ» АРХІВНІ УСТАНОВИ «ПРОМИСЛОВОГО ПОЯСУ» США (ПІВНІЧНО- СХІДНІ ЦЕНТРАЛЬНІ ШТАТИ: ОГАЙО, ІЛЛІНОЙС, ІНДІАНА, ВІСКОНСИН, МІЧИГАН)

У статті висвітлено історію створення і становлення архівних установ у штатах Огайо, Іллінойс, Індіана, Вісконсин, Мічиган. Зроблений висновок про те, що регіону Великих Озер притаманні колегіальні органи (історичні товариства та історичні комісії), у складі яких діють архівні установи. Колегіальне управління архівною справою є типовим для Середнього Заходу та Заходу США, оскільки формування характеру цих регіонів відбувалось під впливом фронтиру. Разом з тим вказано, що кожен регіон, у тому числі Північно-Східний центральний, має виключення, оскільки в кожному штаті були свої фактори, що впливали на заснування і розвиток архівних установ. У Іллінойсі ключову роль відіграла діяльність видатної американської вченої Маргарет Кросс Нортон, якою був створений архів у складі Бібліотеки штату.

Ключові слова: архів, штат, Огайо, Історичне товариство, бібліотека, Іллінойс, Індіана, комісія, публічний документ, Вісконсин, Мічиган, історія, США, архівна справа.

В статті освіщена історія створення і становлення архівних установ у штатах Огайо, Іллінойс, Індіана, Вісконсин, Мічиган. Сделан вывод о том, что региону Великих Озер присущи коллегиальные органы (исторические общества и исторические комиссии), в составе которых функционируют архивные учреждения. Коллегиальное управление архивным делом является типовым для Среднего Запада и Запада США, поскольку формирование характера этих регионов происходило под влиянием фронта. Вместе с тем указано, что каждый регион, в том числе Северо-Западный центральный, имеет исключения, так как в каждом штате имелись свои факторы, повлиявшие на основание и развитие архивных учреждений. В Иллинойсе ключевую роль сыграла деятельность выдающегося американского ученого Маргарет Кросс Нортон, которая создала архив в составе Библиотеки штата.

Ключевые слова: архив, штат, Огайо, историческое общество, библиотека, Иллинойс, Индиана, комиссия, публичный документ, Висконсин, Мичиган, история, США, архивное дело.

In the article the history of creation and development of archival institutions in the states of Ohio, Illinois, Indiana, Wisconsin, Michigan. It is concluded that the region of the Great Lakes are inherent in collective bodies (the historical society and the historical commission), which operate in the archival institution. Collegial management of the archival profession is a model for the Midwest and Western United States, since the formation of the character of these regions was influenced by Frontier. However, given that each region, including the North- West Central, has exceptions, as in every state had its own factors that influenced the foundation and development of archival institutions. In Illinois, a key role was played by the outstanding work of the American scientist Margaret Cross Norton, which created the file in the State Library.

Key words: Archives, State, Ohio, Historical Society, Library, Illinois, Indiana, commission, public document, Wisconsin, Michigan, the history, the United States, records.

Зазначена стаття є частиною досліджуваної автором теми «Розвиток архівної справи у США, 1776-2009 рр.». Актуальність її розгляду зумовлена

становленням української школи зарубіжного архівознавства та необхідністю вивчення досвіду управління архівною справою в інших країнах на

етапі здійснюваних в Україні реформ. Тема також актуальна з точки зору перегляду поглядів радянської науки на історію США, яка висвітлювалась з марксистсько-ленінських позицій у виключно негативному світлі, особливо за часів холодної війни. Наприклад, у працях єдиного автора, який приділив увагу регіональним архівам США, викладача Московського державного історико-архівного інституту Н. В. Бржостовської, вказано, що в архівній галузі США панує «децентралізація» і «анархія» [1, с. 21, 23-32].

Децентралізація дійсно притаманна регіональному рівню архівної системи США. Однак, інакше в США й не могло бути, оскільки це федеративна держава, кожен штат якої має республіканську форму правління та право ухвалювати законодавчі акти, що регулюють сфери, не віднесені до федерального рівня. Саме такою сферою є архівна галузь. На погляд автора цієї статті, те, що кожен штат сам опікувався своїми архівами, навпаки, підвищило відповідальність суспільства за збереженість документального історичного надбання. Громада не очікувала з боку федерального уряду ні рішення проблем, ні фінансової підтримки.

Ще з кінця XVIII ст. у США розпочався рух історичних товариств, які боролись за збереженість документів і утворення архівних установ. Внаслідок цього архіви були утворені в усіх штатах, однак кожний із них знайшов свою форму організації архівної справи. У частині штатів історичні товариства сприяли утворенню архівних установ органами влади, в інших органи влади погодились із тим, що історичні товариства будуть виконувати роль архівних установ і зберігати документи самих органів влади. У цій статті автор робить спробу висвітлити створення і розвиток історичних товариств, які опікувалися архівами, та історичних комісій, утворених органами влади, на прикладі Північно-східного центрального регіону США.

Індустріальний характер регіону, який однозначно був визначений Дж. Фр. Тернером як фронтір-зона [2, р. 202-206], потім став метою експансії США і врешті-решт з місця, де торгівці здобували «хутряне золото», перетворився на найбільш розвинений промисловий район Північної Америки, наклав свій відбиток на формування архівних установ. Тернер писав, що фронтір сприяв найшвидшій американізації європейських переселенців. Проводячи аналогію з тезою Тернера, риси архівної галузі регіону Великих Озер можна назвати типово американськими.

Заснувати історичне товариство в Огайо ентузіасти намагались ще 1822 р., але спроба видалась невдалою через опозицію у законодавчих зборах штату. 31 грудня 1831 року Бенджамін Теппен (Benjamin Tarpen) та 29 представників з усіх округів штату ініціювали прийняття законодавчими зборами акту про створення Історичного і філософського товариства [3, р. 1-2]. Б. Теппена було обрано 1-м президентом Товариства. Як зазначав дослідник історії Товариства Ф. П. Мейсон, Товариство процвітало протягом 1830-х рр., але на

початку 1840-х рр. воно зіткнулось зі значними фінансовими і організаційними труднощами. То ж його члени вирішили перемістити штаб-квартиру з Колумбуса до Цинциннаті, а організацію перетворити на Історичне товариство Цинциннаті. Звіт Товариства за 1849 рік свідчив про наявність у його бібліотеці надзвичайно рідкісних книг, цінних документів, мап. У 1848 р. Товариство видало першу історичну працю з історії Огайо «Pioneer History» (Рання історія). Проте переїзд і видання книги не сприяли поживленню діяльності Товариства, зустрічі його членів відбувались нерегулярно. Згодом Товариство передало колекції на зберігання до Публічної бібліотеки Цинциннаті, де вони зберігались до поновлення його діяльності у 1868 р. У черговий раз Товариство було реорганізоване у 1885 р. на археологічне і історичне товариство.

Значна кількість місцевих історичних товариств була заснована по усьому Огайо: в округах Самміт, Каягога, містах Логан, Марієтта, Толлмедж, Лорейн, семінарії м. Норволк, землі Файєрлендс [4, р. 130]. 1927 року було ухвалено законодавство, за яким археологічне і історичне товариство Огайо реорганізоване в Історичне товариство. З наступного року губернатор Алвін Віктор Донехі (Alvin Victor Donahey, 1873-1946 рр., 50-й губернатор Огайо у 1923-1929 рр.) передав непоточні документи на зберігання до Товариства. Упродовж наступних п'яти років до Історичного товариства були передані архіви секретаря штату, казначейства, офісу генерального ад'ютанта та інших установ штату.

Історичне товариство Огайо визнано офіційним архівом штату 1959 року. Першим архівістом призначено Брюса К. Хардінга (Bruce C. Harding, 1925-2009, почесний член Товариства американських архівістів 1971 р.) [5, р. 563]. Нині у складі Історичного товариства функціонують бібліотека, архів, відділи археології і краєзнавства. Кількість його членів за даними офіційного веб-сайту на 2013 рік дорівнює 9 тис. осіб, а обсяг архівної колекції складає понад 70 тис. куб. футів документів [6].

В Іллінойсі перше історичне товариство створене 1827 року зусиллями видатного громадського діяча, юриста Джеймса Холла (James Hall, 1793-1868) [7, р. 439-452; 8, р. 119-136]. Організаційна зустріч, на якій були присутні в основному члени юридичної колегії штату та Верховного суду, відбулась у м. Вандалія (колишня столиця штату Іллінойс) 8 грудня 1827 року. Засновники обрали назву «Історичне та антикварне товариство», Дж. Холла – президентом і визначили мету діяльності організації – «збирати, зберігати і розповсюджувати автентичну інформацію з історії і ресурсів Іллінойсу».

Як зазначив Ф. П. Мейсон, Джеймс Холл енергійно працював над розвитком Товариства у Вандалії, проте його політична заангажованість відштовхнула багатьох членів від організації. Інші вчені пояснювали призупинення діяльності Товариства у Вандалії поганими дорогами, через які члени організації не могли дістатися на засідання, малою чисельністю населення, та культурною відсталістю цього сільськогосподарського штату.

Більш успішною була доля Чиказького історичного товариства (м. Чикаго, штат Іллінойс). Засноване в березні 1854 року з метою «сприяння історичним розвідкам і розповсюдженню історичної інформації», воно збило 31 тис. томів книг у перші п'ять років діяльності і з часом набуло національного визнання [4, р. 130-132].

У ХІХ ст. хранителем публічних та інших документів органів влади штату Іллінойс виступав секретар штату, обов'язки якого були закріплені в Конституції [9, р. 239, 245-246]. Архів Іллінойсу створено талановитим ученим і архівістом Маргарет Кросс Нортон (Margaret Cross Norton, 1891-1984) – непересічною особистістю, яка вкладала у збереження національної документальної спадщини свого народу не тільки роки енергійної праці, а й силу свого духа: Нортон у той історичний період розвитку архівної галузі США була єдиною жінкою у чоловічому архівному світі Америки.

М. К. Нортон не просто виступила організатором архіву, вона першою оприлюднила свої думки стосовно експертизи цінності і відбору документів на постійне зберігання. М. К. Нортон народилася у Рокфорді, штат Іллінойс, 7 липня 1891 року в родині клерків. Закінчивши школу в рідному місті, дівчина вступила до Чиказького університету, де здобула ступені бакалавра (1913) та магістра (1914) історії. Протягом 1915-1921 рр. Нортон працювала в каталогах бібліотек в Олбані та Покіпсі (штат Нью-Йорк), була помічником хранителя манускриптів у бібліотеці штату Індіана та каталогізатором в Історичному товаристві штату Міссурі. Влітку кожного року вона поверталась до університету для удосконалення своєї освіти.

У січні 1922 р. Нортон влаштувалась на роботу до бібліотеки штату Іллінойс, але приступила до роботи тільки у квітні. Три місяці молода жінка подорожувала Америкою і вивчала роботу наявних на той час архівних установ. Не набувши щонайменшого досвіду, Нортон вирішила відвідати Дез Мойнс, щоб стати учасником зустрічі Історичної асоціації Долини Міссісіпі, а потім поїхала до Кассіуса Стайлса, керівника архіву у штаті Айова. Вивчивши досвід роботи архівних інституцій Міссісіпі та Айови, М. К. Нортон присвятила багато років створенню «History of State Departments, Illinois Government, Including Bibliographies of Laws on Subjects Impinging Upon Governmental Functions of Present State Departments» (Історії департаментів штату Іллінойс), до якої вона внесла перелік і зміст усіх законодавчих актів про реформування установ штату. Її «Історія» охоплювала період з 1787 р. до 1943 р. і налічувала 2839 сторінок.

Архівний відділ бібліотеки штату засновано 1921 року, а з 1925 року він отримав право приймати на зберігання документи від урядових установ штату. М. К. Нортон без жодної допомоги упорядковувала документи, які вона знаходила на горищах та в підвалах Капітолію та департаментів. 1934 року в Арсеналі штату пожежа знищила нагородні солдатські документи часів Першої світової війни. Наступного року Генеральна Асамблея

штату виділила півмільйона доларів для будівництва архіву, а ще через рік – ділянку землі. До виділеної штатом суми федеральна Адміністрація громадських робіт додала ще 320 млн дол.

Архів Іллінойсу був побудований за рекомендаціями, розробленими М. К. Нортон. Будинок архіву, уведений до експлуатації 1938 року, мав настільки ідеальну конструкцію, був обладнаний найсучаснішими на той час засобами для забезпечення збереженості документів, що став зразком для спорудження архівів у всьому світі. Стаття М. К. Нортон, у якій вчена описувала конструкцію і обладнання архіву, була перекладена кількома мовами, в тому числі російською. Російський переклад опублікований у журналі «Документоведение и архивное дело за рубежом» 1972 року [10, с. 99-144].

У 1943 р. в Іллінойсі створено комісію документації штату (State Records Commission) для визначення строків зберігання документів. Нортон була головою цієї комісії. Крім неї, до складу входили історик, бібліотекар, генеральний прокурор, директор департаменту фінансів штату. У 1955 р. штат підписав угоду з Національною радою по управлінню документацією та приватною корпорацією для здійснення аналізу стану управління документацією в установах штату.

Генеральна Асамблея виділила на проведення робіт 200 тис. дол. Видатний американський учений Торнтон Мітчел (Thornton W. Mitchell, 1916-2003 рр.) став куратором проекту, разом з ним над аналізом управління документацією в установах Іллінойсу працювали Мейнард Брічфорд (Maynard J. Brichford, 1926 р.н., 35-й президент Товариства американських архівістів у 1979-1980 рр., архівіст у 1963-1995 рр., професор бібліотечних наук університету Іллінойсу у 1967-1999 рр.) та Джон Катон.

У 1956 р. було ухвалено визначальне рішення для подальшої роботи архіву: управління документацією визнане істотною функцією архіву, засновано Центр документації штату, в установах впроваджено переліки документів зі строками зберігання та програми управління документацією. То ж, коли М. К. Нортон у 1957 р. вийшла на пенсію, вона лишила після себе повністю інтегровану архівну установу (хоча та й перебувала у складі Бібліотеки штату), яка виконувала усі належні архівній інституції функції: управління документацією, зберігання і використання архівних документів [11, с. 51-57; 12, р. 119-130].

Нортон була серед тих учених, які викладали перші архівні курси в університетах США: влітку 1940 року вона прочитала у бібліотечній школі Колумбійського університету курс «archival economy» (архівна організація), спеціально створений як вступ до спеціальності для студентів, які бажали будувати свою кар'єру в галузях як бібліотечної, так і архівної справи [13, р. 139]. В архіві Іллінойсу вона створила базу для проведення стажування студентів Іллінойського і Чиказького університетів.

М. К. Нортон стояла біля витоків архівної професії у Сполучених Штатах: вона була обрана

першим віце-президентом (1936-1937), членом ради (1937-1942), президентом (1943-1945) Товариства американських архівістів, редактором професійного видання – журналу «American Archivist» (1946-1947). Крім того, Нортон була активним членом Американської бібліотечної асоціації, Національної асоціації бібліотек штатів, працювала в складі комісії публічних архівів Американської історичної асоціації, комітету архівів і бібліотек, архівного комітету Національної асоціації бібліотек штатів [14].

Тепер архів штату Іллінойс є сучасною інтегрованою установою, що опікується програмами управління документацією, і підпорядковується секретареві штату як самостійний підрозділ. Бібліотека штату є окремою від архіву інституцією, але також підпорядковується секретареві штату. Будинок, в якому розташований Архів, носить ім'я Маргарет Кросс Нортон [15].

Історичне товариство у штаті Мічиган виникло з ініціативи Льюїса Касса (Lewis Cass, 1782-1866, цивільний губернатор території Мічиган (1813-1831), секретар у військових справах в уряді президента Е. Джексона (1829-1837) у 1831-1836 рр., посол США у Франції (1836-1842), сенатор у 1845-1848 та 1849-1857 рр., державний секретар США в часи президента Дж. Бьюкенена (1857-1861)). Фундаторами Товариства були відомий своїм дослідженням культури американських індіанців географ і етнограф Генрі Роуві Скулкрафт (Henry Rowe Schoolcraft, 1793-1864) та бригадний генерал, згодом регент університету Мічигану, Генрі Уайтінг (Henry Whiting, 1788-1851) [16, р. 179].

На першій зустрічі 23 червня 1828 року члени Товариства визначили мету його діяльності як «збирання і зберігання природничої, цивільної, літературної, релігійної та тубільної історії штату». На другій зустрічі вони ухвалили рішення віддавати пріоритети збиранню матеріалів для музею і бібліотеки. Цілком успішно Товариство розвивалось до другої половини 1840-х рр., коли його лідери вийшли через свої службові обов'язки з Детройту. У 1857 р. члени Детройтського молодіжного товариства вирішили відродити Історичне товариство. Цю ініціативу виявив Чарльз Айріш Уолкер (Charles Irish Walker, 1814-1895), член законодавчих зборів штату (з 1840 р.), доктор права (1874 р.), один із засновників юридичного факультету університету Мічигану, член і президент Детройтської комісії з питань освіти [16, р. 233-234], але Товариство знов протрималося лише чотири роки. Чергове поновлення його діяльності сталося 1874 р., але не у Детройті, а у столиці штату – м. Лансінг, в якому й і сьогодні знаходиться його штаб-квартира. Цього разу активізації діяльності Товариства сприяло фінансування, надане законодавчими зборами штату.

У січні 1911 року губернатор Чейз Селмон Озборн (Chase Salmon Osborn, 1860-1949 рр., губернатор штату Мічиган у 1911-1913 рр.) наклав вето на виділення асигнувань для підтримки Мічиганського товариства піонерів і історії (Michigan

Pioneer and Historical Society). Він вніс пропозицію покласти на бібліотеку штату функції збирання історичних документів, публікації «Michigan Pioneer and Historical Collections», керівництва історичним музеєм у столиці штату. Однак ні Товариство, ні законодавчі збори штату не погодились з губернатором. Вони запропонували законопроект про утворення Історичної комісії Мічигану, одного-лосно ухвалений обома палатами законодавчих зборів 19 квітня 1913 року і підписаний новим губернатором Вудбріджем Натаном Феррісом (Woodbridge Nathan Ferris, 1853-1928 рр., губернатор штату Мічиган у 1913-1917 рр.) 8 травня 1913 року. Комісія складалась із шести осіб, які працювали на громадських засадах. Перші зустрічі Комісії відбувались у присутності губернатора штату. У 1915 р. Акт про заснування Історичної комісії був кодифікований у Кодексі законів штату (розділ VIII, частина 19) під назвою «Associations to Promote Art, Science, Literature and Music» (Асоціації, що сприяють мистецтву, науці, літературі і музиці). У цьому ж розділі розміщені законодавчі акти, що стосуються різних наукових, мистецьких, літературних, винахідницьких товариств і бібліотек. У 1916 р. запропоновано поправки до акту, серед яких надання щорічного фінансування комісії у сумі 15 тис. дол.

Упродовж наступних 50 років Комісія керувала музеєм і архівом штату, публікувала «Michigan History Magazine», адмініструвала програму «Centennial Farm» (Столітній будинок), у 1955 р. створила програму «Michigan Historical Marker» (Меморіальні дошки Мічигану). 22 жовтня 1963 року комісія відсвяткувала свій 50-річний ювілей банкетом у Лансінгу. На цю дату у її розпорядженні знаходилось 3 тис. куб. футів історичних матеріалів, 4 тис. роликів мікрофільмів, 1 тис. картографічних документів, 63 тис. фотографій (у архіві штату); у складі комісії діяла окрема музейна система; Комісія опікувалась 160 меморіальними дошками, понад 1800 столітніми будинками та численними рукописами.

Нова Конституція Мічигану (1963 р.) внесла значні зміни до організації роботи комісії. Уряд штату був обмежений до 20 головних департаментів, незалежних рад, агенцій і комісій. У ході реформ члени історичної комісії висунули ідею про утворення департаменту історії і архівів. Однак замість цього актом про реорганізацію виконавчої гілки влади (1965 р.) Мічиганську історичну комісію віднесено до агенцій другої категорії і підпорядковано департаменту штату. Відповідно до цього нововведення усе майно, фінанси, штат, документи комісія передавала секретареві штату, який став головою департаменту. Комісія повинна була звітувати про свою діяльність перед секретарем. Для нагляду за її роботою у складі департаменту створено відділ історії. Після його появи комісія втратила право вирішального голосу у справах історії штату.

Хоча члени комісії і співробітники підпорядкованих їй установ вважали своє майбутнє на той час невизначеним, вони продовжували виконувати

роботу по збереженню історичної спадщини Мічигану. У 1964 р. комісія організувала пересувну виставку «Historymobile», до 1967 р. вона демонструвалась у 146 населених пунктах штату. Місцеві історичні товариства штату виступали господарями, які надавали приміщення для експонування виставки.

До 1983 р. повноваження комісії були розширені, оскільки у її відання перейшла значна кількість історичних об'єктів, музеїв, місцевих сайтів. Відділ історії департаменту штату був реорганізований у бюро історії. У 1989 р. уведено до експлуатації будинок для розташування історичних установ штату «Michigan Library and Historical Center» (Бібліотека Мічигану та Історичний центр), вартість будівництва дорівнювала 36 млн. дол. Цього ж року засновано Фонд історії Мічигану з метою завершення устаткування будівлі та під-тримки діяльності комісії.

29 травня 2001 р. губернатор штату Джон Матіас Енглер (John Mathias Engler, 1948 р. н., губернатор штату Мічиган у 1991-2003 рр.) видав виконавчий наказ, за яким створено департамент історії, мистецтв і культури. Законодавчі збори штату ухвалили пакет з 19 законопроектів, серед яких був й акт про включення до нового департаменту агенцій, на які покладалась питання історії, мистецтва і бібліотек (НАЛ).

Новий закон набув чинності 20 вересня 2001 року. Він вніс значні зміни до структури комісії: тепер вона складалась з двох членів від більшості Сенату та спікера Палати представників (призначались на дворічний термін), семи членів призначуваних губернатором (на шестирічний термін), один член направлявся до комісії історичним товариством Мічигану. Очолював нову організацію директор, якого призначали на чотирирічний термін. З 2007 року на комісію покладалась обов'язки опіки над історичними об'єктами ділового центру м. Детройт, підготовка ювілейних заходів до 150-річчя громадянської війни та 200-річчя війни 1812 року. Того ж року у складі комісії було утворено дорадчу комісію з історичних документів (State Historical Records Advisory Board, SHRAB). Однак через економічну кризу губернатор Джennifer Малхерн Гренхолм (Jennifer Mulhern Granholm, 1959 р.н., губернатор штату Мічиган у 2003-2011 рр.) у 2009 р. видала наказ про ліквідацію департаменту історії, мистецтв і бібліотек.

Після восьми років успішної роботи функції і підпорядковані департаменту установи були «розкидані» по різних урядових структурах: бібліотека Мічигану підпорядковувалася департаменту освіти; програма управління документацією, яка була частиною Мічиганського Історичного центру з 2002 р. повернута департаменту менеджменту і бюджету; історична комісія, система історичних музеїв, Архів Мічигану та інші історичні установи були передані в підпорядкування департаменту природничих ресурсів. Комісія звернулася до губернатора з проханням «не руйнувати» Історичний центр і тримати історичні програми Мічигану разом, оскільки, на думку членів комісії, у такий спосіб на

них витрачалось менше коштів. Навіть був ініційований пакет законопроектів, у яких містились пропозиції про передачу усіх функцій разом секретареві штату.

Ухвалений Сенатом, законопроект «помер» у Палаті представників і Мічиган попросився із департаментом історії, мистецтв і бібліотек. Більше того, губернатор Гренхолм запропонувала створити Мічиганський центр інновацій і винахідництва і віддати під його розміщення будинок бібліотеки й історичного центру Мічигану. Центр інновацій, на думку губернатора, сприяв би популяризації серед населення економічних і технічних знань. Громадськість Мічигану опротестувала необдумані рішення губернатора: вказувалось на те, що історичний центр зберігає архівні, музейні і бібліотечні колекції, захищає від втрати історичну пам'ять нації і розповсюджує історичні знання серед громадян штату, створений і працює, як для громадян штату, так і для усієї країни в цілому.

Не заспокоївшись на тому, 8 жовтня 2009 року губернатор Гренхолм видала наказ, яким утворила департамент природничих ресурсів і навколишнього середовища. Історична комісія і історичний центр були підпорядковані новоутвореному департаменту, але не довго. Наступник Гренхолм, губернатор Рік Дейл Снідер (Rick Dale Snyder, 1958 р.н., губернатор штату Мічиган з 1 січня 2011 р.) скасував більшість її рішень, однак не відновив департаменту історії, мистецтв і бібліотек, а повернув комісію і центр у підпорядкування департаменту природничих ресурсів.

У період усіх цих адміністративних змін комісія і центр продовжували свою роботу зі збереження історичних колекцій Мічигану, підготували історичні навчальні курси для дошкільнят та студентів, закінчили роботу по створенню Музею металургійної індустрії, організували виставки музейних експонатів і архівних документів, підтримали історичні програми м. Детройт. У травні 2013 року Мічиганська історична комісія відсвяткувала свій 100-річний ювілей, щоправда не уникавши втрати частини повноважень, але врятувавши свої колекції від виселення [17, р. 1-10].

Крім історичного центру у Лансінгу, значні за обсягом колекції історичних документів зберігаються в бібліотеці Бентлі університету Мічигану (Мічиганська історична колекція), Публічній бібліотеці Детройту (колекція Кларенса М. Бертонна з історії Мічигану і Північного Заходу), Меморіальній бібліотеці Кларка в університеті Центрального Мічигану, Архіві історії труда і міських справ (Archives of Labor History and Urban Affairs) бібліотеки університету Уейн, який є головним депозитарієм документів трудових союзів у США [18, р. 607].

Юрист і політик Джон Хей Фарнхем (John Hay Farnham, 1791-1833) [19, р. 154-159] та перший конгресмен від штату Індіана Бенджамін Парк (Benjamin Parke, 1777-1835, конгресмен у 1805-1808 рр.) у грудні 1830 р. заснували Історичне товариство Індіани. Значну роль у поповненні

колекції Товариств відіграв Фарнхем, інтереси якого поширювались не лише на документи і видання з історії Індіани, а й усього Заходу США. Він листувався з іншими товариствами і збирав опубліковані ними праці і збірники архівних джерел.

Після смерті Фарнхема та Парка Товариство довгий час не працювало. Щоправда у 1840-х рр. спробу поновити його діяльність здійснив бібліотекар і історик Джон Діллон (John Dillon, 1808-1879), якого вважають «батьком історії Індіани» [20, р. 4-8]. Діллон був автором «Historical Notes of the Discovery and Settlement of the Territory Northwest of the Ohio» (Історичні записки про дослідження та заселення території Північного Заходу Огайо, 1843), «A History of Indiana, from Its Earliest Exploration by Europeans, to the Close of the Territorial Government, in 1816» (Історія Індіани від раннього заселення європейцями до ліквідації територіального уряду у 1816 р., видана 1859 р.), восьмитомного зводу законів колоніальної Америки «Oddities of Colonial Legislation in America» (1879) та численних інших праць.

Вчений першим на підставі широкої джерельної бази дослідив походження і природу уряду Сполучених Штатів, стосунки штатів і федеральної влади. З 1845 року Діллон був бібліотекарем штату Індіана та помічником секретаря штату і активно працював у історичному товаристві. З його призначенням на посаду секретаря департаменту внутрішніх справ у Вашингтоні (1851 р.), діяльність Товариства знов завмерла і відновилася після реорганізації у 1886 році. Визначну роль у поновленні і подальшому розвитку Товариства відіграв історик і журналіст Джекоб П'ятт Данн (Jacob Piatt Dunn, 1855-1924). Крім історичного товариства штату, в Індіані були засновані історичне і антикварне товариство м. Вінсен (1839) та історичне товариство округу Віго (1843), але обидва припинили свою діяльність перед 1861 роком [4, р. 135].

Бібліотека штату Індіана створена відповідно до Акт Генеральної Асамблеї від 11 лютого 1825 року. У 1841 році бібліотека стала самостійною інституцією. Бібліотекар штату повинен був збирати і зберігати по 10 примірників кожного опублікованого закону, журналу Сенату або Палати представників. З 1867 року певний час бібліотека перебувала у складі Верховного суду штату. Актом Генеральної Асамблеї від 13 квітня 1885 року в установах були призначені коміснери, уповноважені збирати і публікувати звіти від усіх департаментів, окрім казначейства та податкової комісії. Актом 1889 року коміснери зобов'язані передавати бібліотекарю по 150 копій кожного опублікованого звіту або бюлетеня для розповсюдження їх по всіх бібліотеках США. Управління і контроль за діяльністю бібліотеки у 1895 р. вручено освітянській комісії штату, а 1899 року Генеральною Асамблеєю засновано комісію публічної бібліотеки [21, р. 37-38]. У 1901 р. в Індіані ухвалено новий закон про бібліотеку і комісію публічної бібліотеки. Першим президентом

комісії публічної бібліотеки став бібліотекар штату Дж. П'ятт Данн (президент у 1899-1914, бібліотекар у 1899-1919). З 1939 р. до 1973 р. бібліотекою керувала донька Данна – Керолайн Данн (Caroline Dunn) [22, р. 5-21].

У 1915 р. з метою організації святкування 100-річчя з дня утворення штату засновано історичну комісію Індіани, яка згодом трансформувалась у історичне бюро. В 1925 р. черговим актом Генеральної Асамблеї бібліотека штату і комісія публічної бібліотеки були злиті в одну структуру з історичним бюро і бюро довідок із законодавства. Нова структура отримала назву Бібліотека Індіани і Історичний департамент [23].

Для організації у складі бібліотеки департаменту історії і архівів і аналізу накопичених історичних документів і манускриптів у департаменті штату і приватних колекціях 1906 року був призначений професор Харлоу Ліндлі (Harlow Lindley, 1875-1959), який потім очолював департамент протягом 1913-1924 рр., він же був секретарем історичної комісії Індіани у 1915-1923 рр. і її директором у 1923-1924 рр. [24]. Здійснивши аналіз документальних комплексів усіх урядових департаментів, Ліндлі опублікував звіт про архіви штату «Report on the Archives of the State of Indiana» з переліком документів офісів губернатора, секретаря штату, аудитора, Верховного суду, казначейства та інших [25, р. 315-330]. У звіті бібліотекаря за 1909-1910 рр. містилися рекомендації щодо організації постійного зберігання зазначених документів. Відповідно до рекомендацій актом Генеральної Асамблеї від 6 березня 1913 року у складі бібліотеки був утворений департамент історії і архівів з правом зберігання документів органів влади штату, хоча фактично департамент вже функціонував з 1907 року [26; 27, р. 202-203].

Оскільки колекція бібліотеки нараховувала тисячі книг, документів і манускриптів, Генеральна Асамблея ухвалила 9 березня 1929 р. закон про збір коштів на спорудження будинку для бібліотеки, досить оригінально вирішивши питання. З кожної сотні доларів оплаченого податку за володіння майном 0,5 цента направлялось до фонду будівництва бібліотеки, але 1931 р. стало зрозумілим, що у такий спосіб кошти будуть збиратися дуже довго, тому сума збору була підвищена в декілька разів. Будинок Бібліотеки ввели до експлуатації 5 грудня 1934 р. [27, р. 204].

Після ухвалення у 1933 р. акту про реорганізацію управління «Reorganization Act» у бібліотеці був утворений відділ історії і архівів і призначений архівіст Семюел Дж. Кеген (Samuel J. Kagan) [28, р. V]. У 1936-1939 рр. Кеген очолював проєкт адміністрації громадських робіт по укладанню описів на документи установ штату і округів «Indiana Historical Records Survey». З січня 1936 р. у складі бібліотеки був створений самостійний архівний підрозділ, який очолював помічник бібліотекаря.

11 березня 1935 р. у штаті засновано комісію публічних архівів, до складу якої увійшли губер-

натор, секретар штату, представник рахункової палати, директори бібліотеки та історичного бюро. До обов'язків комісії віднесено надання дозволів на знищення документів або направлення їх на постійне зберігання. Строк зберігання документів в установах був встановлений на рівні 3 років. Того ж року у штаті розпочато програму мікрофільмування документів. Акт Генеральної Асамблеї від 9 березня 1937 року вимагав створення мікрофільмів на будь-які офіційні документи, фотографії, газети усіх установ, що діяли на території штату [27, р. 206-207].

Отже, в Індіані значний час архів функціонував як частина бібліотеки штату, витримуючи різного роду реорганізації. Згодом було ухвалене нове законодавство, за яким архів штату Індіана та комісія публічних документів почали функціонувати окремо від бібліотеки під керівництвом архівіста штату, підпорядкованого губернатору штату. Архів є депозитарієм офіційних документів постійних термінів зберігання органів влади штату Індіана та місцевих адміністрацій округів [29]. До складу комісії входять вісім відділів: управління, архів штату, служба мікрофільмування, лабораторія консервації документів, служба управління документацією і центр документації штату; комітет з перегляду публічних документів (визначає строки зберігання, затверджує переліки документів тощо) та SHRAV штату Індіана [27, р. 201-214; 30, р. 149-158; 31, р. 1-2].

Бібліотека штату та сторична комісія є окремими інституціями. Бібліотека зберігає понад 2 млн томів книг і 3 млн манускриптів, а також тисячі мап, друкованих видань федеральних документів і мікрофільмів. Вона функціонує у структурі органів, підпорядкованих губернатору штату [32].

На першій конституційній конференції Вісконсину делегати разом із затвердженням Конституції штату ухвалили рішення про створення історичного товариства. Організація історичного товариства, заснованого у січні 1849 р. [33], була доручена освітянину і одному з авторів конституції Вісконсину Елізару Руту (Eleazar Root, 1802-1887). До складу товариства увійшло 117 осіб з 34 округів штату. Першим його президентом обрано губернатора штату Нельсона Дьюї (Nelson Dewey, 1813-1889, губернатор 1848-1852).

Проте розвиток товариства був повільний, оскільки, як зазначив дослідник його історії Л. Х. Фішел, «усі лідери штату були зайняті своїми власними проектами, потрібен був ініціатор, призвідник, людина з баченням» [4, р. 162-163]. Такою людиною став Ліман Копленд Драпер (Luman Copeland Draper, 1815-1891). Драпер народився у Локкпорті, штат Нью-Йорк, і вів своє походження від першого поселенця Массачусетсу Джеймса Драпера (James Draper, 1618-1694), одного із засновників міста Роксбері (Roxbury (1630), зараз передмістя Бостона). Л. Драпер був секретарем історичного товариства Вісконсину протягом 1854-1886 рр. [34, р. 5-31].

Біограф Драпера К. Дж. Маттерн писала, що він мав дві пристрасті: збирання власної колекції

(з 1830-х рр. і до смерті у 1891 р.) і розбудова історичного товариства. Маттерн зазначила, що колеги називали Драпера «архітектором товариства», а сама Маттерн визнавала його архівістом. Ще студентом Драпер почав збирати документи, бо саме в них вбачав історичну правду. Згодом він написав, що історики мало посилаються у своїх працях на першоджерела, в основному звертаючись до опублікованих праць попередників. Драпер закликав до уважного аналізу і критичної оцінки джерел. З 1836 р. він розпочав власне дослідження: виявляв прізвища перших поселенців Старого Північного Заходу, підготував анкету і розсилав її працівникам пошти, суддям та іншим службовцям, які могли допомогти у виявленні історичних відомостей. З часом він дійшов висновку, що письмове опитування не є ефективним методом збору інформації, оскільки багато людей були неписьменними.

З 1843 р. Драпер почав сам мандрувати країною і збирати усну історію. Іноді він не встигав вести записи і щоденники, але люди так були вражені його подвижництвом, що просто дарували йому документи. Драпер здійснив дев'ять подорожей. Зібрані документи він систематизував за предметною і хронологічною ознаками, склав до них індекси. Драпер заповів свою приватну колекцію Вісконсинському історичному товариству. Вона складається з 491 тому зібраних історичних документів за період 1755-1815 рр., а також паперів самого Драпера часів перебування на посаді секретаря історичного товариства [35, р. 444-454].

Відсутність коштів для прожиття привела Драпера до м. Медісон, штат Вісконсин у 1852 р., де йому пообіцяли оплачувану посаду секретаря історичного товариства. У той час у середовищі членів товариства тривали дебати між двома групами, прихильницями аристократичної та демократичної моделей побудови історичних товариств, тому своє перше завдання Драпер вбачав у стабілізації організації і виборі шляху, яким вона піде. Драпер обрав демократичну модель [4, р. 164]. К. Дж. Маттерн писала, що Драпер переслідував, насамперед, мету покращення свого жалюгідного фінансового стану, тому енергійно взявся створювати у Вісконсині історичне товариство, щоб довести законодавчим зборам його важливість і отримати підвищену зарплатню [35, р. 450].

З власного досвіду Драпер знав, що створення архіву з документів – справа важка і занадто довга у часі, тому він сфокусував свій інтерес на збиранні книг для бібліотеки. Він активно розвивав програму обміну друкованими виданнями: в перший же рік написав понад 1300 листів, пропонуючи різним організаціям і особам обмін книгами. Ця ідея виявилася невдалою тому, що товариство було надто молоде і не мало обмінного книжного фонду достатніх обсягів. Тому Драпер в 1855 р. ініціював перед законодавчими зборами штату програму публікації манускриптів і запросив для неї фінансову підтримку. У цей рік йому вдалося збільшити книжковий фонд бібліотеки на 1 тис. томів, за що він отримав 500 дол. винагороди.

Драперу дорікали за те, що він не був достатньо зацікавлений в історії Вісконсину, мало вживав заходів для збирання документів урядових установ та видатних діячів штату. Маттерн вважала, що реальна заслуга поповнення документальної колекції історичного товариства належала журналісту і редактору «Wisconsin Historical Collections» Ребену Голду Твейтсу (Reuben Gold Thwaites, 1853-1913), який був помічником Драпера та згодом став його наступником на посаді (секретар історичного товариства у 1887-1913 рр.). Твейтс відомий як фундатор і перший президент Вісконсинської бібліотечної асоціації (1892-1894) та президент Американської бібліотечної асоціації (1900).

Дійсно, у 1863, 1866 та 1868 рр. Драпер знов мандрував Америкою, поповнюючи свою власну колекцію. Між тим він використовував членів товариства як неформальну мережу для визначення осіб, які мали історичні документи і могли стати потенційними донорами Історичного товариства. Для цього Драпер наполіг на уведенні у Товаристві декількох категорій членства, в тому числі почесного члена та члена-кореспондента, які не сплачували членські внески. Завданням цих членів було спілкування з потенційними донорами Товариства, спонукання їх до передачі документів і книг до колекції Товариства та забезпечення пересилки матеріалів. Такими членами були найвідоміші історики, літератори, політики, освітяни, які самі колекціонували книги, манускрипти, документи, публікували збірники історичних джерел. Серед них були Семюел Гарднер Дрейк (Samuel Gardner Drake) з Бостона, Джеред Спаркс (Jared Sparks), але стосунки з останнім не назвеш теплими [4, р. 164], та багато інших. То ж колекція Вісконсинського історичного товариства у часи Драпера формувалась більше як зібрання манускриптів приватного походження. Це підтверджують й звіти комісії історичних манускриптів та комісії публічних архівів, які обстежували архіви Вісконсину наприкінці XIX – початку XX ст. [36, р. 510-511; 37, р. 294-297; 38, р. 377-419].

Оригінали документів урядових установ надходили не часто, в основному бібліотека товариства поповнювалась опублікованими публічними документами. Манускрипти, зібрані Драпером до колекції історичного товариства, висвітлюють події громадянської війни (1861-1865), життя перших поселенців Вісконсину (1856 р. Драпер долучився до створення Асоціації перших поселенців Вісконсину). Також Драпера критикували за недостатню увагу до забезпечення збереженості колекцій, як його власної, так і товариства.

Проте у 1870-х рр. у бібліотеці товариства почали штампувати книги і манускрипти, зазначаючи назву і дату надходження на зберігання, уклали топографічний покажчик, у 1885 р. розробили правила зберігання і використання документів, бібліотеку було розміщено в будинку Капітолію штату. Однак не було створено ні каталогу, ні жодного іншого покажчика для забезпечення інтелектуального доступу, тому Драпер і його колеги при виконанні

запитів і обслуговуванні користувачів покладались на свою власну пам'ять [35, р. 444-454].

Але, незважаючи на недоліки, які існували в діяльності історичного товариства Вісконсину та роботі самого Драпера, його внесок у забезпечення збереженості джерел з американської історії, розвиток історичних товариств і створення їх архівних колекцій залишається неперевершеним до теперішнього часу. Сучасне Історичне товариство Вісконсину є архівом штату, який поєднує функції зберігання і використання документів та управління документацією в установах, а також є органом управління архівною справою і діловодством на території штату. Товариство отримує 60 % фінансування з бюджету штату, 40 % від членських, благодійних, спонсорських внесків та за надання платних послуг. До складу товариства також входить центр документації штату [39].

Відтак, для регіону Великих озер характерна наявність історичних товариств або комісій. У Огайо, Вісконсині діють історичні товариства; у Мічигані – історична комісія, у Індіані – архів штату та комісія публічних документів. Спочатку товариства та комісії самі опікувались документами, згодом у їх складі були створені архівні установи, управління якими здійснюють колегіальні органи. Саме в цьому й проявляється типовий американський характер архівних установ регіону Великих Озер, на формування якого вплинули умови фронтіру. Колегіальне управління характерне в більшості для фронтір-зон Середнього Заходу та Заходу США.

У інших регіонах наявні архівні установи, підпорядковані секретарям штатів (Нова Англія), – самостійні департаменти, як у південних штатах, або підпорядковувалися будь-яким іншим органам влади. Разом з тим, це не означає, що кожен з регіонів не має виключень. Так, у регіоні Великих Озер від усіх відрізняється архів штату Іллінойс. Історично склалось, що діяльність історичного товариства в Іллінойсі не мала достатнього впливу на формування архіву, натомість бібліотеці поталанило з тим, що її архівний відділ очолила видатний архівіст і вчений М. К. Нортон. Геній цієї талановитої людини визначив подальшу долю архіву Іллінойсу.

Це ще раз підтверджує, що за наявності загальних тенденцій і умов розвитку регіону в цілому, в кожному штаті США були свої фактори, що впливали на розвиток архівної справи, утворення і становлення архівних установ. Сучасні історичні товариства і комісії характеризуються зведенням під їх опікою цілого ряду історичних програм: музейних, археологічних, природничих, бібліотечних, архівних, освітніх, зберігання пам'ятників і історичних будинків. Кожна програма передбачає наявність у її структурі однієї або декількох установ, кожна з яких виконує відповідні їй функції. Так, наприклад, у Історичному товаристві Огайо програма музеїв і історичних сайтів адмініструє 58 історичних об'єктів (300 будинків і майже 5 тис. акрів землі) у 40 округах штату. Це музеї,

історичного значення архітектурні споруди тощо. Програми також можуть бути тематичними як у історичній комісії Мічигану програми по відзначенню ювілейних дат. Історичні товариства і комісії відрізняються за способами формування їх

бюджетів. Історичні товариства мають подвійне фінансування, частина їх бюджету формується від членських внесків і пожертвувань, інша частина надається органами влади штату. Історичні комісії повністю фінансуються з бюджетів штатів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Архивное дело в капиталистических странах. Лекции. – Историко-архивный институт, 1941 (машинопись с авторскими правками карандашом) / Н. В. Бржостовская. – СИФ ОЦНТИ ВНИИДАД (Москва), Инв. № бр. 356–45 с.
2. Turner Jackson Frederick. The Significance of the Frontier in American History // Annual Report of the American Historical Association for the Year 1893. – Washington, 1894. – P. 199–229.
3. Baldwin C. C. Notice of Historical and Pioneer Societies in Ohio, / C. C. Baldwin. – Western Reserve and Northern Ohio Historical Society. – Cleveland, 1875, July. – № 27. – P. 1–8.
4. Mason P. Philip. Trans-Mountain States: Alabama, Illinois, Indiana, Kentucky, Michigan, Mississippi, Ohio, and Tennessee / P. Philip Mason. – У книзі : Jones H.G. Historical Consciousness in the Early Republic. The Origins of State Historical Societies, Museums, and Collections, 1791-1861. – Chapel Hill: North Caroliniana Society, 1995. – 262 p.
5. East Dennis. The Ohio Historical Society and Establishment of the State's Archives: A Tale of Angst and Apathy // American Archivist. – 1992, Fall. – Vol. 55, № 4. – P. 562–577.
6. Archives/Library Ohio Historical Society [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ohiohistory.org/collections--archives/state-archives>.
7. Planagan T. John. James Hall and the Antiquarian and Historical Society of Illinois, / T. John. Planagan. – Journal of the Illinois State Historical Society (1908-1984). – 1941, December. – Vol. 34, № 4. – P. 439–452.
8. Planagan T. John. James Hall, Pioneer Vandalia Editor and Publicist, / T. John. Planagan. – Journal of the Illinois State Historical Society (1908-1984). – 1955, Summer. – Vol. 48, № 2. – P. 119–136.
9. Bogart Ernest Ludlow. The Industrial State, 1870-1893, / Ludlow Bogart Ernest, Manfred Thompson Charles. – The Modern Commonwealth, 1893-1918 / The Centennial History of Illinois. Volume five. – Springfield: Illinois Centennial Commission, 1920. – 544 p.
10. Нортон М. К. Здание архива штата Иллинойс. Перевод с англ. Е. Н. Миловидовой / М. К. Нортон. – Документоведение и архивное дело за рубежом (Сборник рефератов, аннотаций и переводов). – М.: Главное архивное управление при Совете Министров СССР, 1972. – № 3(19). – С. 99–114.
11. Norton Margaret Cross. The Illinois Records Management Survey / Margaret Cross Norton. – American Archivist. – Vol. 19. – № 1. – January, 1956. – P. 51–57.
12. Mitchell W. Thornton. The Illinois Records Management Survey, / Mitchell W. Thornton. – American Archivist. – Vol. 20. – № 2. – April, 1957. – P. 119–130.
13. Jones H. G. Archival Training in American Universities, 1938-68 / H. G. Jones. – American Archivists. – Vol. 31, № 2. – April 1968. – P. 135–154.
14. White Jesse. Margaret Cross Norton: A Biographical Sketch / Jesse White [Електронний ресурс]. – Офіційний веб-сайт Архіву штату Іллінойс. – Режим доступу : http://www.cyberdriveillinois.com/departments/archives/nortonbio.html#_5.
15. About the Illinois State Archives [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.cyberdriveillinois.com/publications/home.html>
16. History of the University of Michigan, by the late Burke A. Hinsdale, with biographical sketches of the regents and members of the university Senate from 1837 to 1906, ed. by Isaac N. Demmon. – University of Michigan, 1906. – 376 p.
17. The Michigan Historical Commission. A Centennial Review. – Lansing : Michigan Historical Commission, 2013. – 23 p.
18. Dunbar Willis F. Michigan: A History of the Wolverine State / Willis F. Dunbar, George S. May. – Grand Rapids, 1995. – 769 p.
19. Tucker Cauble Elizabeth. John Hay Farnham, / Cauble Elizabeth Tucker. – Indiana Magazine of History. – 1924, June. – Vol. 20, Iss. 2. – P. 154–159.
20. Cottmn George S. Dillon Brown John. The Father of Indiana History, / George S. Cottmn. – Indiana Magazine of History. – 1905, March. – Vol. 1, Iss. 1. – 208 pp.
21. Henry E.W. Report on the Public Archives of Indiana / W. E. Henry. – Annual Report of the American Historical Association for the year 1900. – Vol. II. Report of the Public Archives Commission. – Washington : Government Printing Office, 1901. – 1374 p.
22. Dunn P. Jacob, Earl C. Elizabeth, Parsons W. William. Report of the Public Library Commission of Indiana From November 1, 1901 to October 31, 1904. – Indianapolis : WM. B. Burford, Contractor for State Printing and Binding, 1905. – 21 p.
23. History of the Library [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.in.gov/library/2453.htm>.
24. Indiana Historical Society. Manuscripts and Archives Department. Harlow Lindley Collection, 1790-1914. № 1948.0003. Finding aids [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.indianahistory.org/our-collections/collection-guides/harlow-lindley-collection-1790-1914.pdf>.
25. Harlow Lindle. Report on the Archives of the State of Indiana / Eleventh Report of the Public Archives Commission. Appendix B // Annual Report of the American Historical Association for the year 1910. – Washington, 1912. – 725 p.
26. McNitt U. E. Short History of the Indiana State Library / Esther U. McNitt, Nellie Mae Coats. Short History of the Indiana State Library. – 1950. – 12 p.
27. Coleman B. C. Indiana Archives / Coleman B. C. – American Archivist. – 1938, October. – Vol. 1, № 4. – P. 201–214.
28. Hurst A. Roger. Preface / A. Roger Hurst. – Inventory of the County Archives of Indiana. Prepared by the Indiana Historical Records Survey, Division of Professional and Service Projects Work Projects Administration. № 87 «Warrick County (Boonville)». – Indianapolis, The Indiana Historical Historical Records Survey, 1940. – 378 p.
29. IC 5-15-5.1 «Chapter 5.1. State Commission on Public Records»; «02-01: Accession Policy of the Indiana State Archives». Indiana State Archives. Indiana Commission on Public Records [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.in.gov/icpr/2358.htm>; <http://www.in.gov/icpr/2347.htm>; <http://www.in.gov/icpr/files/policyarchivesaccession.pdf>; <http://www.in.gov/icpr/2378.htm>.
30. Coleman B. Christopher. Some problems of State Archival Administration // American Archivist. – 1941, July. – Vol. 4, № 3. – P. 149–158.
31. Електронний ресурс: офіційний веб-сайт Комісії публічних документів штату Індіана: <http://www.in.gov/icpr/files/icprbrochure.pdf>, Commission on Public Records. Буклет. – P. 1-2.
32. History of the Library [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.in.gov/library/2453.htm>.
33. На сайті Історичного товариства Вісконсину вказано, що воно засноване у 1846 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.wisconsinhistory.org/about/>.
34. Anderson B. Rasmus. Biographical Sketch of Lyman C. Draper, LL.D. Secretary of the State Historical Society of Wisconsin / Anderson B. Rasmus. – Cincinnati : Peter G. Thomson, Printer, 1881. – 31 p.

35. Mattern Carolyn J. Lyman Copeland Draper: An Archivist's Reappraisal / Mattern J. Carolyn. – American Archivist. – 1982, Fall. – Vol. 45, № 4. – P. 444–454.
36. List printed indices to and description of archives and other repositories of historical manuscript // First Report of the Historical Manuscripts Commission. Report of the American Historical Association for the year 1896. In two volumes. – Vol. 1. – Washington, 1897. – 1313 p.
37. Report on the Public Archives of Wisconsin // Annual report of the American Historical Association for the year 1905. – Vol. 1. – Washington, 1906. – 429 p.
38. Russell Carl. Report on the Public Archives of Wisconsin / Carl Russell. – Annual report of the American Historical Association for the year 1905. – Vol. 1. – Washington, 1906. – 429 p.
39. Wisconsin State Archives // Wisconsin Historical Society – URL : <http://www.wisconsinhistory.org/libraryarchives/staterec/>.

Рецензенти: Сінкевич Є. Г., д.і.н., проф.;
Бушин М. І., д.і.н., проф.

© Левченко Л. Л., 2014

Дата надходження статті до редколегії 16.09.2013 р.

ЛЕВЧЕНКО Лариса Леонідівна – кандидат історичних наук, директор Державного архіву Миколаївської області.

Коло наукових інтересів: архівна справа у Сполучених Штатах Америки.